СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИГА

БУЮК ДЎСТЛИК, ҚАРДОШЛИК БАЙРАМИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 21 декабрь 1972 йил, пайшанба ♦ № 296 (15.467). ♦Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ҚЎШМА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси бугун, 21 декабрь эрталаб соат 10 да Кремлнинг Съездлар саройида очилади.

«БИЗ, МИЛЛАТЛАРНИНГ ИХТИЁРИЙ ИТТИФОҚИНИ... — МУТЛАҚО ТЎЛА ИШОНЧГА, ҚАРДОШЛАРЧА БИРЛИКНИ ОЧИҚ ВА РАВШАН ТЎЛА ТУШУНИБ ОЛИШГА, ТЎЛА ИХТИЁРИЙЛИК АСОСИДАГИ КЕЛИШУВГА АСОСЛАНАДИГАН ИТТИФОҚНИ ИСТАЙМИЗ».

В. И. ЛЕНИН.

50 ЙИЛ

ҚУДРАТЛИ ИТТИФОҚ

СОВЕТ ХАЛҚИ, бутун тараққийпарвар инсоният улуғ санани — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллик юбилейини зўр шодлик, чексиз қувонч, беқиёс фахр ва буюк ифтихор билан нишонламоқда.

Жаҳонда биринчи кўпмиллатли социалистик давлатнинг барпо этилиши инсониятнинг ижтимоий ривожланиш тарихида тубли ўзгаришлар ясади, меҳнаткаш инсонга, ўтмишда эзилган кўпдан кўп мазлум халқларга янги ҳаёт йўлини, эркин, озод турмуш, бахт-иқбол йўлини очиб берди, тараққиётнинг халқ ҳаётини яшнатувчи ҳамма имкониятларини вужудга келтирди.

Ягона қардошлик, дўстлик оиласига — ҳур республикалар бузилмас иттифоқига жипслашган юздан ортиқ миллат ва элатлар ленинизм байроғи остида, жонажон Коммунистик партия раҳбарлигида янги жамият барпо этишнинг ҳали тарих кўрмаган йўлларидан бориб, асрий қолоқликка барҳам бердилар, инсон қадр-қимматини камситувчи ҳар қандай таҳқир ва зулмларни, ғов ва тўсиқларни парчалаб ташладилар, миллий адоват ва камситилишларни абадул-абад йўқ қилдилар. Советлар диёрида шундай аҳил ва иноқ, шундай жипс ва монолит улуғ оила вужудга келдики, бу енгилмас куч, бу ижодкор ва яратувчи куч жуда қисқа вақт ичида тараққиётнинг қиёс қилиб бўлмайдиган, асрларга тенг йўлини босиб ўтишни таъминлади, социалистик Ватанимизни жаҳонда энг қудратли давлатга айлантирди.

Манфаат ва мақсадларнинг, хоҳиш-ирода ва ҳаракатларнинг ягона бирлиги, кучли, маънавий қон-қардошлик буюк ишонч ва ўзаро ғамхўрлик идеаллари ҳукмрон бўлган бизнинг социалистик жамиятимизда барча совет кишиларининг ижодкорлик, бунёдкорлик ишлари учун, ғайрат ва ташаббусларни чексиз ривожлантириш учун кенг ва нурли йўл очиб берди. Мамлакатимиз эришган жаҳоншумул ғалабаларнинг ҳаммаси худди мана шу идеалларнинг ёрқин ифодасидир.

Ҳур республикалар иттифоқида, халқларнинг ҳамдўстлик оиласида, аввало катта оғамиз—улуғ рус халқининг беғараз кўмагида ўз бахт-иқболини топган социалистик Ўзбекистонимиз ҳам гуллаб-яшнади, равнақ топди, ўрта аср ва феодализм зулматидан замонавий тараққиёт чўққиларига кўтарилди. Ўтмишда саноати деярли бўлмаган Ўзбекистонда қудратли индустрия барпо этилди. Машинасозлик, энергетика, рангли металлургия, химия, тўқимачилик, озиқ-овқат ва саноатнинг бошқа жуда кўп тармоқлари барқ уриб юксалди. Ҳозир республикамизда 1300 та йирик корхоналарни бирлаштирган 100 тадан кўпроқ тармоқлар бор. Эндиликда мамлакатимиз Ўзбекистондан самолёт ва тракторларни, экскаватор ва бульдозерларни, скрепер ва пахта териш машиналарини, лифт ва холодильникларни, кабель ва тўқимачилик машиналарини ҳамда бошқа кўпдан кўп саноат маҳсулотларини олиб турибди.

Совет ҳокимияти йилларида республикамиз қишлоқ хўжалиги таниб бўлмас даражада ўзгарди. У замонавий машиналарга эга бўлган ва деҳқончилик маданияти юксалган энг маҳсулдор ва кўп тармоқли хўжаликка айланди. Биз Совет Иттифоқи меҳнат тақсимотида пахтачилигимиз жуда катта аҳамият касб этганлигидан мамнунмиз. Пахтамизнинг нурли йўлида халқлар дўстлиги ва интернационализми ғоялари барқ уриб турганлигидан фахрланамиз. Бу соҳада эришилган муваффақиятларимиз айниқса катта. Шу муборак юбилей йилида Ватан 4 миллион 710 минг тонна Ўзбекистон «оқ олтин»ини олди. Ана шундай улкан пахта хирмонини вужудга келтириш — СССРнинг олтин тўйи шарафига авж олган умумхалқ мусобақасининг самараси, миллионлар қаҳрамонлиги ва жасоратининг ёрқин ифодасидир.

Бутун мамлакатимизда бўлгани каби Ўзбекистонда ҳам чинакам маданий революция амалга оширилди. Унинг бағрида қанчадан қанча илмий муассасалар, олий ва ўрта ўқув юртлари, кўпдан-кўп маърифат ўчоқлари ишлаб турибди. Фан-маданият барқ уриб ривожланди. Бу соҳада 26 мингдан кўпроқ илмий ходим самарали меҳнат қилдилар. Улар орасида 570 фан доктори, 7700 фан кандидати бор. Неча минглаб мактаблар, ўқув юртлари, соғлиқни сақлаш муассасалари халқ хизматида, ўғил-қизларимиз хизматида. Республикамизнинг иқтисодий ва маданий соҳада эришган улкан ғалабалари КПССнинг жанговар отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон Компартияси жуда катта ташкилотчилик фаолиятининг, омма орасида олиб борган идеология ишларининг самарасидир.

Совет халқи СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини зўр шодлик билан байрам қилаётган мана шу кунларда кўпмиллатли социалистик давлат муҳташам биносининг меъмори ва қурувчиси Владимир Ильич Ленин даҳоси олдида чуқур эҳтиром билан таъзим қилади.

Совет кишилари мана шу табаррук дамларда, СССРнинг 50 йиллигини нишонлаётган улуғ айёмда ленинча миллий сиёсатнинг тантанасидан, бу сиёсатни амалга оширган улуғ Коммунистик партиядан абадул-абад миннатдордирлар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи

ҚОНУНИ

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1973 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1-Модда. СССР Министрлар Совети тақдим этган СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги Давлат плани Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет ва тармоқ комиссиялари тузатишлари ҳисобга олинган ҳолда маъқуллансин.

2-Модда. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат планининг қуйидаги асосий кўрсаткичлари тасдиқлансин.

(1972 йилга нисбатан ўсиш процент ҳисобида)

Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланиладиган миллий даромад	6 процент
Саноат маҳсулоти	5,8 процент
шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш:	6,3 процент
Истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш	4,5 процент
Давлат сарфлайдиган капитал маблағлар	2,3 процент
Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти	5,6 процент
Халқ хўжалигидаги иш ҳақи фонди	4,4 процент
Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти	5 процент

3-Модда. 1972 йилдагига нисбатан 1973 йилда қуйидагиларни кўпайтириш таъминлансин:

Аҳоли жон бошига реал даромадлар	4,5 процент
Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизматлар	12,5 процент
Пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига фойдаланиш учун топширилган жами уй-жой майдони	9,3 процент
Давлат бюджетида бўлган мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар сони	3,7 процент
Куни узайтирилган мактаблар ва группалардаги ўқувчилар сони	6 процент
Ҳунар-техника билим юртларига ўқувчилар қабул қилиш	5,2 процент
Ўрта махсус ўқув юртларининг кундузги бўлимларига ўқувчилар қабул қилиш	1,7 процент
Олий ўқув юртларининг кундузги бўлимларига студентлар қабул қилиш	2,3 процент
Касалхоналардаги ўринлар	2,6 процент

4-Модда. СССР Министрлар Советига 1973 йилда КПСС XXIV съезди Директиваларига ҳамда «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган давлат беш йиллик плани тўғрисида»ги СССР қонунига мувофиқ совет халқи турмушининг моддий ва маданий даражасини янада кўтариш тадбирларини амалга ошириш топширилсин.

5-Модда. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат плани юзасидан Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет ва тармоқ комиссиялари хулосаларида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек СССР Олий Совети палаталарининг мажлисларида депутатлар айтган таклиф ва мулоҳазаларни қараб чиқиб, шуларга доир тегишли қарорлар қабул қилиш СССР Министрлар Советига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1972 йил 19 декабрь.

В. И. ЛЕНИН МАВЗОЛЕЙИ ВА НОМАЪЛУМ СОЛДАТ ҚАБРИГА ГУЛЧАМБАРЛАР ҚЎЙИЛДИ

20 декабрда Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, В. В. Шчербицкий, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар В. И. Ленин мавзолейига бориб, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан гулчамбар қўйдилар.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари доҳий ва устоз, жаҳонда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлатининг асосчиси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг илҳомчиси ва ташкилотчиси Владимир Ильич Ленин хотирасини ҳурматлаб бир минут сукут сақладилар.

Шундан кейин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлатининг раҳбарлари Номаълум солдат қабрига бориб, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан гулчамбар қўйишди. Улар Совет Ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун жонларини қурбон қилган Улуғ Ватан уруши қаҳрамонларининг хотирасини ҳурматлаб бир минут сукут сақладилар.

Гулчамбарлар қўйишда КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси Г. Ф. Сизов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Н. К. Байбаков, В. Э. Димшиц, В. А. Кириллин, М. А. Лесечко, В. Н. Новиков, И. Т. Новиков, Л. В. Смирнов, Н. А. Тихонов, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Шитиков, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Е. С. Насриддинова, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе ҳозир бўлишди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ БЕШИНЧИ СЕССИЯСИ

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ҚОНУНИ

СССРНИНГ 1973 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқининг Олий Совети қарор қилади:

1- модда. СССР Министрлар Совети тақдим этган СССРнинг 1973 йилги давлат бюджети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари ва тармоқ комиссиялари докладлари юзасидан қабул қилинган ўзгартишлар билан, жами даромадлар бўйича 187.844.964 минг сўм миқдорида ва жами харажатлар бўйича 187.613.383 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 231.581 минг сўм миқдорида ошиқ қилиб тасдиқлансин.

2- модда. СССРнинг 1973 йилги давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналаридан ва ташкилотларидан келадиган даромадлардан — оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун олинадиган ҳақ, қайд қилинган тўловлар, фойданинг эркин қолдиғи, фойдадан ажратмалар, даромад солиғи ва социалистик хўжаликнинг бошқа даромадлари бўйича — жами 165.262.820 минг сўм миқдорида белгилансин.

3- модда. СССРнинг 1973 йилги давлат бюджетида халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалиги, транспорт, уй-жой, коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни пул билан таъминлаш харажатлари — жами 86.525.931 минг сўм миқдорида белгилансин.

4- модда. СССРнинг 1973 йилги давлат бюджетида социал-маданий тадбирларга — умумий таълим мактаблари, техникумлар, олий ўқув юртлари, илмий тадқиқот муассасалари, ҳунар-техника билим юртлари, кутубхоналар, клублар, театрлар, матбуот, радио эшиттириш ҳамда маорифга ва маданиятга доир бошқа тадбирларга; касалхоналар, болалар яслилари, санаторийлар ҳамда соғлиқни сақлаш ва физкультуранинг бошқа муассасаларига, пенсия ва нафақалар тўлашга ажратиладиган маблағлар — жами 67.508.185 минг сўм миқдорида, шу жумладан давлат социал страхование бюджети бўйича 21.366.910 минг сўм миқдорида белгилансин.

5- модда. СССРнинг 1973 йилги давлат бюджетида мамлакат мудофаасига бериладиган маблағлар 17.900.000 минг сўм миқдорида белгилансин.

6- модда. СССРнинг 1973 йилги давлат бюджетида давлат ҳокимияти органларини, давлат бошқаруви органларини, суд ва прокуратура органларини таъминлашга бериладиган маблағлар 1.816.306 минг сўм миқдорида белгилансин.

7- модда. 1973 йилги Иттифоқ бюджети даромадлар бўйича 99.832.343 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 99.600.762 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 231.581 минг сўм ошиқ қилиб тасдиқлансин.

8- модда. КПСС XXIV съезди Директиваларига мувофиқ совет халқи фаровонлигини янада ошириш юзасидан беш йиллик планда 1973 йилда кўзда тутилган тадбирлар учун 9.678.000 минг сўм, бундан 1973 йилда бошлаб амалга ошириладиган тадбирлар учун 4.730.000 минг сўм ажратилсин.

9- модда. Иттифоқдош республикаларнинг 1973 йилги давлат бюджетлари даромадлар ва харажатлар бўйича 82.012.621 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан, иттифоқдош республикалар бўйича қуйидагича белгилансин:

	минг сўм
Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси	44.381.481
Украина Совет Социалистик Республикаси	13.887.602
Белоруссия Совет Социалистик Республикаси	3.612.649
Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси	3.497.040
Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси	5.539.385
Грузия Совет Социалистик Республикаси	1.549.303
Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси	1.451.511
Литва Совет Социалистик Республикаси	1.706.848
Молдавия Совет Социалистик Республикаси	969.733
Латвия Совет Социалистик Республикаси	1.154.767
Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси	975.305
Тожикистон Совет Социалистик Республикаси	879.043
Арманистон Совет Социалистик Республикаси	1.034.147
Туркманистон Совет Социалистик Республикаси	677.618
Эстония Совет Социалистик Республикаси	695.287

10- модда. 1973 йилда Умумиттифоқ давлат солиқлари ва даромадларидан иттифоқдош республикаларнинг давлат бюджетларига бериладиган ажратмалар қуйидагича тасдиқлансин:

а) оборот солиғи тушумларидан: РСФСРга — 37,3 процент, Украина ССРга — 35,2 процент, Белоруссия ССРга — 68,8 процент, Ўзбекистон ССРга — 98,9 процент, Қозоғистон ССРга — 92,9 процент, Грузия ССРга — 90,1 процент, Озарбайжон ССРга — 77 процент, Литва ССРга — 91,1 процент, Молдавия ССРга — 53,1 процент, Латвия ССРга — 43,9 процент, Қирғизистон ССРга — 92,6 процент, Тожикистон ССРга — 98,4 процент, Арманистон ССРга — 93,5 процент, Туркманистон ССРга — 100 процент, Эстония ССРга — 50,9 процент;

б) 1973 йилда сотиладиган 3 процентли давлат ички ютуқли заёмидан келадиган пул миқдоридан — 50 процент;

в) аҳолидан олинадиган даромад солиғидан Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Литва ССР ва Тожикистон ССР давлат бюджетларига — 100 процент.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат планида кўзда тутилган тадбирларни пул билан таъминлаш учун 1973 йилда Иттифоқ бюджети маблағларидан Туркманистон ССР бюджетига 61.113 минг сўм ажратилсин.

11- модда. СССРнинг 1973 йилги давлат бюджети юзасидан Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари ва тармоқ комиссиялари киритган, шунингдек, депутатлар сессияда айтган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, шуларга доир тегишли қарорлар қабул қилиш СССР Министрлар Советига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1972 йил, 19 декабрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССРНИНГ 1971 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети қарор қилади:

СССРнинг 1971 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисобот даромадлар бўйича 165.956.094 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 164.151.465 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 1.804.629 минг сўм ошиқ қилиб тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1972 йил, 19 декабрь.

САККИЗИНЧИ чақириқ СССР Олий Советининг бешинчи сессияси. Суратда: бир группа депутатлар танаффус вақтида: Семипалатинск пойафзал фабрикасининг бичиқчиси А. Русанова, Хоразм областидаги Чкалов номли колхоз раиси З. Раматов, Бошқирдистон АССР «Башспецнефтестрой» трести монтажчи-слесарлар бригадири В. Калейнин, Тамбов областидаги Ленин номли давлат наслчилик заводи касаба союз комитетининг раиси Т. Кудинова, Фарғона областидаги Охунбобоев номли колхоз бригадири М. Аҳмадалиев, Ўзбекистон ССР Марғилон шойи комбинатининг ипак ўровчиси М. Иброҳимова, Свердлов областидаги «Вахрушевуголь» комбинати электровоз машинисти В. Страхов.

А. Пахомов ва М. Скурихина фотоси.

Депутат О. СОДИҚОВ нутқи

(САМАРҚАНД ШАҲАР САЙЛОВ ОКРУГИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР)

Депутат ўртоқлар! ССР Иттифоқининг ташкил этилганлиги оламшумул тарихий воқеа бўлиб, пролетар интернационализми ғоялари тантанасининг, Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатини изчил амалга оширилиши самарали натижаларнинг ёрқин далилидир.

Бутун совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам ССР Иттифоқи шонли юбилейини муносиб кутиб олиш учун тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия-хўжалик активининг 5 сентябрда Тошкентда бўлиб ўтган йиғилишида сўзлаган ғоят мазмундор ва ёрқин нутқида юксак уюшқоқлик кўрсатиш, бутун куч ва имкониятларни қардош халқлар олдидаги интернационал бурчимизни бажаришга, давлат пахта планини тўла ва ошириб бажаришга сафарбар этишга даъват этди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг қимматли маслаҳатлари бизга ҳали шу вақтгача мисли кўрилмаган маррани эгаллашда катта ёрдам бўлди. 1972 йилнинг мураккаб шароитларида республика 4 миллион 710 минг тонна пахта етказиб берди. Бу, халқ хўжалиги планидагидан 369 минг тонна кўпдир. 1 миллион 679 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28 центнердан ҳосил кўтарилиши ҳам барча йиллар ичидаги энг юқори ҳосилдорлик бўлди. Бешта область — Наманган, Андижон, Қашқадарё, Сурхондарё ва Хоразм областлари, шунингдек, республиканинг 50 райони 30 центнердан юқори ҳосилдорликка эришдилар.

Республика механизаторлари ажойиб зафар қучдилар. Улар жами ҳосилнинг 46 процентини, яъни 2 миллион 147 минг тоннасини машиналарда териб бердилар.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам катта ютуқларга эришилди. Давлатга 445 минг тонна дон, шу жумладан 178 минг тонна шоли сотилди, 2 миллион тоннадан зиёд сабзавот ва мева маҳсулотлари етиштирилди. Сабзавот, мева, пилла, қоракўл тери сотиш планлари ошириб адо этилди, сут ва тухум тайёрлаш йиллик планлари муддатидан илгари бажарилди.

Бундай натижаларга ишчилар ва колхозчиларнинг, механизаторлар ва қишлоқ хўжалик мутахассисларининг, олимларнинг фидокорона меҳнати, партиямиз Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг, шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг кун сайин кўрсатаётган тобора катта ёрдами, шунингдек, деҳқончилик маданиятини ошириш, комплекс механизация ва химиялаштириш юзасидан олиб борилган катта ишлар, пахта-беда алмашлаб экишни ҳамда вилтга чидамли пахта навлари экишни илмий жорий этиш туфайли эришилди.

Ўзбекистон ССР саноати маҳсулот реализация қилиш 11 ойлик планини 102 процент бажарди. Пландан ташқари қарийб 200 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Электр энергияси, кўмир, цемент, кучланишли трансформаторлар, технология ускуналари, пахта териш машиналари, пахта толаси, тўқилмайдиган материаллар ва маҳсулотнинг бошқа кўпгина турлари анчагина кўп ишлаб чиқарилди.

Саноатнинг ялпи маҳсулоти 1972 йилда 1970 йилдагидан 18 процент кўпаяди. Оғир индустриянинг электр энергетика, машинасозлик, рангли металлургия, ёқилғи ва химия саноатлари илдам суръатлар билан ривожланади.

Образли қилиб айтганда, Ўзбекистон социалистик экономика фондига «олтин»ларнинг хилма-хил турларини — «оқ олтин» — пахта, «зангори олтин» — табиий газни мамлакатимизнинг саноат районларига етказиб бермоқда ва соф олтин етказиб бермоқда. Нодир металл — олтин қазиб чиқаришда республикамиз мамлакатда муҳим ўрин эгалламоқда.

Транспорт, алоқа, чакана товар обороти ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам планлар бажарилди.

Халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини янада яхшилашни таъминлаш борасида КПСС XXIV съезди қўйган беш йилликнинг асосий вазифаси муваффақиятли бажарилмоқда. Беш йилликнинг икки йили мобайнида республикада ялпи ижтимоий маҳсулот 1970 йилдагидан 15 процент кўпайди, миллий даромад 14 процент, капитал маблағлар ҳажми 16 процент ошди. Шу беш йилликнинг иккинчи йилида аҳолига саккизинчи беш йилликнинг иккинчи йилидагига нисбатан 43 процент кўп товар маҳсулоти сотилди. Шу беш йилликнинг икки йили ичида маблағлар ажратишнинг барча манбалари бўйича умумий саҳни салкам 10 миллион квадрат метрга яқин уй-жой қуриб битказилди; давлат маблағлари ҳисобига 109 минг ўринли мактаблар, 35 минг ўринли мактабгача болалар муассасалари, қарийб 4 минг ўринли касалхоналар қурилди. Аҳолининг маънавий турмуш даражаси муттасил ўсиб бормоқда.

1972 йилдаги бу муваффақиятлар ва юксак натижаларга Ленин партиясининг тарихий XXIV съезди қарорларидан руҳланган олимлар катта армиясининг ижодий куч-ғайратини сафарбар этиш ва уларнинг актив иштироки билан эришилди. Республика халқ хўжалигининг бирор тармоғи йўққи, олимларимиз уни ривожлантиришга муносиб ҳиссаларини қўшишмаётган бўлишсин. Аммо, пахтачиликни ривожлантиришда улар қўлга киритаётган ютуқлар айниқса буюкдир. Ўзбекистон Фанлар академияси илмий ходимларининг вилтга чидамли серҳосил пахта навларини етиштириб берганликлари туфайли 1972 йилда 830 минг гектар майдонда шу нав экилиб, ҳосилдорликни ошириш ва пахта етиштиришни анчагина кўпайтиришга мувaффақ бўлинди.

Олимлар ва конструкторлар пахтакорлар учун янги техника, айниқса, пахта териш машиналари яратиб берганликлари мўл ҳосилни қисқа муддатларда йиғиб-териб олишни таъминлади. Уруғлик чигитни туксизлантириш методи экишни механизациялаш ва ҳосилдорликни ошириш имконини берди. Ўғитни қўлланишнинг илмий асосланган системаси ишлаб чиқилди, самарали дефолиантлар яратилди, уруғчиликни яхшилаш ва меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш юзасидан тадбирлар таклиф этилди.

Олимлар халқ хўжалигига иқтисодий-математик методлар ва электрон-ҳисоблаш техникасини, гелиотехник асбоблар ва қурилмаларни изчил жорий этмоқдалар. Шулар асосида республикада мамлакатимизда ягона бўлган гелиотехника асбоблари ишлаб чиқарадиган завод қурилиши бошлаб юборилди. Фойдали ер ости бойликларини топиш ва қидириш юзасидан, юқори самарали химия препаратлари яратиш юзасидан катта халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган тадқиқотлар ўтказилди.

Ўзбекистонда табиий ва ижтимоий фанларнинг асосий проблемаларини ишлаб чиқишга ғоят катта эътибор берилмоқда. Республика олимлари Москва ва Ленинград, барча қардош республикаларининг фан арбоблари билан яқиндан ҳамкорликда илғор совет фанини ривожлантириш ва мамлакатда фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Депутат ўртоқлар! Сессия муҳокамасига тақдим этилган СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат плани ва давлат бюджети эришилган юксалиш натижаларига тўла-тўкис асосланган ҳамда социалистик давлатимиз манфаатларини тўла ифодалайди.

Планнинг Ўзбекистон ССРга оид бўлими республика экономикаси ва маданиятини янада гуллаб-яшнатишни кўзда тутади. Республикамизнинг миллий даромади 5,7 процент ортади. Саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ҳажмлари, айниқса, пахтачилик, транспорт ва алоқа, чакана товар обороти ва халқ хўжалигининг бошқа ҳамма тармоқларини анча кўпайтириш кўзда тутилмоқда. Мирзачўл ва Қарши даштида, Сурхон — Шеробод водийсида, Қорақалпоғистон АССРда янги ерларни суғориш ва ўзлаштириш бўйича, йирик каналлар, сув омборлари ва бошқа ирригация иншоотлари қуриш борасида кенг миқёсларда иш олиб борилиши мўлжалланмоқда. Энг муҳим проблемалар бўйича, айниқса пахтачиликни ривожлантириш билан боғлиқ бўлган проблемалар бўйича илмий тадқиқот ишларини янада кучайтириш планлаштирилмоқда.

Шу билан бирга, депутатларнинг диққат-эътиборини муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган баъзи масалаларнинг планда ҳал этилмаган қисмига қаратишни истардим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдига пахта ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаш беш йиллик планини муддатидан илгари бажариш вазифасини қўйдилар. Бу вазифа пахтачиликни комплекс механизациялаш даражасини оғишмай амалга оширган тақдирдагина бажарилиши мумкин. Бироқ, СССР Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигининг Ўзбекистон ССРда жойлашган корхоналарида пахта териш машиналари, тупроққа гербицидлар солишга мослаштирилган культиваторлар, пахтачиликни комплекс механизациялаш учун зарур бўлган трактор прицеплари ишлаб чиқариш юзасидан илгари келишиб олинган ҳажмларни қисқартириш мўлжалланмоқда. Биз СССР Госплани ҳамда СССР Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигига 1973 йил учун мазкур қишлоқ хўжалик машиналарини илгари келишилган миқдорларда ишлаб чиқаришни кўзда тутиш топширилишини сўраймиз.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети катта маблағлардан самарали фойдаланиш, тугалланмаган қурилишлар ҳажмини камайтириш, янги объектлар қурилишини чеклаш ва бошқа муҳим масалалар юзасидан бир қатор тадбирлар белгиладилар.

План лойиҳасида 1973 йил учун белгиланган капитал маблағлар республика хўжалиги бўйича уни ривожлантиришнинг муҳим вазифаларини бажаришни асосан таъминлайди. Аммо, халқ хўжалигининг баъзи тармоқлари бўйича (коммунал хўжалик, маданият, маориф ва соғлиқни сақлаш) капитал қурилиш ҳажмларининг 1972 йилда эришилган даражасидан қисқартирилиши кўзда тутилаётганлиги қурилаётган баъзи муҳим объектларни консервация қилиш (тўхтатиб қўйиш)га олиб келади. Шу сабабли бу масалани қараб чиқиш ҳамда ана шу тармоқларга имкони борича 1973 йилда қўшимча капитал маблағлар ажратишда ёрдам беришни СССР Госпланига топширилишини сўраймиз.

Ўзбекистон ССРнинг Шарқий Сибирда 8 та ўрмон хўжалиги бор. Улар ҳар йили 1,5 миллион кубметр ёғоч материаллар тайёрлайди. Бу эса республиканинг ана шу материалларга бўлган эҳтиёжининг салкам ярмини таъминлайди. Биз бу масалани ҳам СССР Госпланига топшириб, уни кўриб чиқиш ва ўрмон хўжаликларида зарур техника тадбирларини амалга ошириш учун капитал маблағлар ажратиш масаласини ижобий ҳал этишни сўраймиз. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши ёғоч материаллари тайёрлашнинг ҳозирги даражасини сақлаб қолишни таъминлаши лозим.

Мен сўзга чиққан депутатларнинг 1973 йилга тақдим этилган план ва бюджет лойиҳаларини палаталарнинг бюджет комиссиялари тузатишлари ва қўшимчалари билан биргаликда тасдиқлаш ҳақидаги таклифларини тўла равишда қувватлайман.

Депутат ўртоқлар! ССР Иттифоқининг 50 йиллигини кўп миллатли Улуғ Ватанимизнинг барча халқлари жонажон Коммунистик партиямиз, унинг ленинчи Марказий Комитетидан дунёда биринчи социалистик давлат асосчиси буюк Ленин идеалларига содиқлиги учун зўр миннатдорчилик туйғуларига тўлиб-тошган ҳолда нишонламоқдалар.

Барча социалистик миллатларнинг чинакам қардошлиги ва дўстлиги уларни қудратли интернационал куч қилиб бирлаштирди, бу куч КПСС XXIV съезди томонидан қўйилган коммунистик жамият қуриш вазифаларини муваффақиятли бажаришга қодирдир.

Биз доимий ва ҳар томонлама ёрдам учун Ватанимизнинг қардош халқларига ва аввало, улуғ рус халқига самимий миннатдорчилигимизни изҳор этамиз. Партия пролетар интернационализми руҳида тарбиялаган ўзбек халқи, республиканинг барча меҳнаткашлари бу дўстликни юксак қадрлайдилар ва унга ҳамиша содиқ бўлиб қоладилар. **[Қарсаклар].**

Депутат Э. АЛИЕВ нутқи

(ЯНГИЙЎЛ САЙЛОВ ОКРУГИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР)

Депутат ўртоқлар! Совет кишилари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини мамлакат халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида меҳнатда янги-янги муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. Серқуёш Ўзбекистон меҳнаткашлари, унинг шонли пахтакорлари шу йил пахтачилик тарихида мисли кўрилмаган муваффақиятларга эришдилар. Ватан биздан 4 миллион 710 минг тонна пахта олди.

Пойтахт Тошкент областининг пахтакорлари давлатга 402 минг тонна — пландагидан 37 минг тонна кўп «оқ олтин» топшириб, катта ғалабага салмоқли ҳисса қўшдилар. Бугунги кунда мамлакатимизнинг ҳар бир деҳқони, юбилей йилининг мўл ҳосили учун курашда қатнашган ҳар бир киши қувониб, фахрланмоқда.

СССР Олий Советининг муҳокамасига қўйилган масалалар совет кишиларининг туб манфаатларига тамомила мосдир. Шу масалаларнинг ҳал этилиши давлатимиз иқтисодий қудратининг янада ўсишига, халқлар бузилмас дўстлигининг мустаҳкамланишига, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидаги барча миллат ва элатларнинг равнақ топишига ёрдам беради.

Мен, совхознинг оддий ишчиси бўлмиш депутатга давлатимиз олий органида ўз фикрларимни айтишга имконият берилди. Пахтакорлар, барча қишлоқ меҳнаткашлари тўғрисида кундалик, ҳар томонлама ёрдам ва ғамхўрликлари учун Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, унинг ленинчи Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига Ўзбекистон пахтакорлари номидан самимий миннатдорчилик билдиришни истайман.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг юртимизга, Ўзбекистонга келган кунлари ҳаммамиз учун унутилмас кунлар бўлиб қолди. Унинг Тошкентдаги партия-хўжалик активида сўзлаган нутқи, пахтакорлар билан қизғин, самимий учрашувлари, пахтакорларнинг меҳнатига берган юксак баҳоси, унинг қимматли маслаҳатлари барча деҳқонлар дилини қувонтирди, ишонч бағишлади ҳамда бизни янги-янги меҳнат зафарларига илҳомлантирди. Леонид Ильич Брежнев берган маслаҳатлар ва кўрсатмалар пахта далаларининг ҳамма меҳнаткашлари учун дастуриламал бўлиб қолди.

Биз бу йил қишлоқ хўжалиги учун ғоятда оғир келганлигига қарамай, давлатга мўл-кўл пахта беришга аҳд қилдик. Бизда, Ўзбекистонда кўсакнинг пишиб етилиши ва пахтанинг нормал очилиши учун самарали ҳарорат етишмаслиги сабабли ташвишли аҳвол рўй берди, бу ҳосилнинг вақтида йиғиб-териб олинишини кечга суриши ҳамда тайёрланган пахта сифатини пасайтириши мумкин эди. Биз табиат инжиқликларига қарши курашни таваккалчилик билан эмас, балки илм-фан ва қудратли техника билан қуролланган ҳолда олиб бордик.

Менинг раҳбарлигимдаги звенода ҳосилнинг етилишини тезлаштириш учун ғўза парваришини кучайтиришга, пахтани машинада теришга вақтида тайёргарлик кўришга, дефолиацияни сифатли ўтказиш ва терим машиналари унумдорлигини оширишга, етиштирилган бутун ҳосилни 10-15 иш кунида йиғиб-териб олишга қарор қилдик. Совхозимизнинг механизаторлари пахтакор республикаларнинг барча механизаторларига мурожаат қилиб, икки қаторли ҳар бир машинанинг мавсумда терадиган пахтасини 100 тоннагача етказишга, пахтани машинада териб олишни механизациялаштириш даражасини 90-95 процентгача етказишга даъват этдилар.

Пахтакор республикаларнинг ҳамма механизаторлари бу ташаббусни қўллаб-қувватладилар. Чақириғимизни КПСС Марказий Комитети маъқуллаганлигидан хурсандмиз.

Депутат ўртоқлар, звеномиз ваъдага вафо қилганлигини бугун сизларга маълум қила оламиз. Биз гектар бошига 50,6 центнердан пахта олдик. Давлатга 323 тонна пахта сотилди. Етиштирилган бутун ҳосилнинг 291 тоннаси ёки 95 проценти машиналарда терилди. Бутун совхоз бўйича ҳар бир терим машинасида 140 тоннадан пахта терилди. Звеномизнинг ҳар бир аъзоси ҳисобига 32 тоннадан пахта етиштирилди. 1 центнер пахтанинг таннархи пландаги 23 сўм ўрнига 18 сўмдан тушди. Барча ишлаб чиқариш кўрсаткичлари 1971 йилдагидан юқори бўлди.

Эришган ютуқларимиз билан кифояланиб қолмаймиз. Чунки бундан ҳам юқори ҳосил олиш мумкин. Бунинг учун ғўза парваришини янада яхшилаш зарур. Бизда пахта етиштиришни кўтаришга имкон берадиган ҳали фойдаланилмаётган резервлар бор. Бу — солинаётган ўғитни, айниқса фосфорли ўғитни кўпайтиришдан иборатдир. Фосфорли ўғитнинг азотли ўғит билан нисбати ернинг унумдорлигига қараб, 1:1 ёки 1:1,2 миқдорда бўлиши мумкин. Кузги шудгорлаш вақтида яъни декабргача солинган фосфор келгуси йилги мўл ҳосил гаровидир. Лекин бизда суперфосфат, айниқса шудгорлаш чоғида етишмайди.

Ёки бошқа бир резервни олиб кўрайлик. Ғўза тупроғи бир маромда намланиши учун дала ниҳоятда текис бўлиши зарур. Бизда ҳайдов тракторлари етарли. Бу машиналар йилига икки ойгина ишлатилади, қолган вақтда эса бекор туради. Агар шу тракторларга тиркаладиган курак, грейдер, скрепер каби қуролларга эга бўлсак, ер текислаш ишларини йил бўйи олиб бориш мумкин бўларди. Бу ҳол ҳосилдорликни оширишга, пахта ялпи ҳосилини кўпайтиришга имкон берарди. Аммо бизда шундай қуроллар етишмайди.

Ёки чопиқ тракторини олиб кўрайлик. Мен тракторчиман, 50 от кучига эга чопиқ тракторида ишлайман. У икки қаторли культиваторлар, сеялкалар, пахта терим машиналари учун қўл келадиган машинадир. Лекин ҳозир совет инженерлари, конструкторлари тўрт қаторли янги терим машиналарини, тўрт қаторли ва олти қаторли культиваторлар ва сеялкаларни яратдилар. Ана шу янги ўрнатма техника билан ишлашда 50 от кучига эга трактор қизиб кетяпти ва юксак унум билан ишлашнинг иложи бўлмаяпти. Шунинг учун 80-90 от кучи қувватли чопиқ тракторлари ясалса, кўп яхши бўлур эди. Натижада механизаторларнинг меҳнат унумдорлигини 1,8-2 баравар ошириш мумкин бўлар эди. Гербицид моддалар пахтачиликда меҳнат сарфи ғоятда қисқариши ва ҳосилдорлик кўпайишига ёрдам беради. Аммо шундай моддалар етишмаяпти. Гербицид модда ишлатишни кўпайтириш лозим.

Азиз депутат ўртоқлар! Районимизнинг ишчилари, колхозчилари ва мутахассислари СССР Олий Советининг сессиясида совхозимиз ва районимиз тўғрисида, қишлоқ меҳнаткашларимиз ҳақида гапириб беришимни илтимос қилишди. Ўзим ва ҳамкор ўртоқларим ҳозир эртанги кун тўғрисида, тўққизинчи беш йиллик учинчи йилининг ҳосили тўғрисида ўйлаб, шу ҳақдаги фикрлар билан яшаяпмиз. Биз эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш билангина кифояланмай, звенода гектар бошига 55 центнердан пахта олиш учун курашга ҳам аҳд қилдик.

Оққўрғон районимиз — Ўзбекистоннинг катта илғор районларидан бири. Шу йил районимиз давлатга пахтанинг ўзидан юз минг тоннача, пландагидан 24 минг тонна кўп сотди ва гектар бошига ўртача 33 центнердан ҳосилдорликка эришди. Етиштирилган жами ҳосилнинг 80 проценти машиналарда терилди. Ленин орденли, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба-намуна хўжалигимиз коллективи ҳам давлатга 16 минг тонна пахта сотиб, район эришган муваффақиятга муайян ҳисса қўшди. Хўжалигимиз ҳосилдорлиги гектар бошига 39,3 центнердан бўлди. Совхозимиз бўйича бутун пахтанинг 95 проценти машиналарда терилди.

Районимиз ва совхозимиз мўл-кўл ҳосили ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бой имкониятлари билангина машҳур бўлиб қолмай, балки яхши кишилари, кўп миллатли оиласи билан ҳам донг таратган. Бизда 47 миллат ва элат вакиллари яшаб, меҳнат қилмоқда. Мисол учун менинг звеномда атиги 10 киши бўлса-да, беш миллатга мансубдир: ўзбеклар, руслар, тожиклар, корейслардан иборат. Ўзим — қримлик татарман. Биз ҳаммамиз оға-инидек аҳил бўлиб ишлаяпмиз, яшаяпмиз ва деҳқонлик бурчимизни халқ билан партия олдида шараф билан бажо келтирмоқ учун янада яхшироқ меҳнат қилиш тўғрисидагина ўйлаяпмиз. Совхозимиздаги уйлар шинам, газлаштирилган, водопровод бор, болаларимиз мактабларда ўрта ва олий ўқув юртларида таълим олмоқдалар. Қисқа қилиб айтганда улуғ йўлбошчимиз Владимир Ильич Ленин васият қилганидек яшаяпмиз, ишлаяпмиз.

Ўртоқлар! Пахтакорлик — қийин, аммо фахрли касб. Партиямиз, ҳукуматимиз пахтачиликда эришилган муваффақиятларни юксак қадрламоқдалар. Ўзбекистон пахтакорларининг шижоатли, шарафли меҳнати ҳукуматнинг юксак мукофотларига сазовор бўлди. Яқинда мени Ленин ордени билан мукофотлашди. Мен меҳнатимизга берилган юксак баҳо учун партиямиз Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумига астойдил миннатдорчилик билдираман. Мукофот Ватанимизни гуллаб-яшнатиш учун бизни янада яхшироқ меҳнат қилишга чорлайди. Барча совет кишилари сингари хўжалигимиз, районимиз ва областимизнинг меҳнаткашлари ҳам жамиятимизнинг иқтисодий ва социал ривожланиши борасида партиямиз белгилаган планларни якдиллик билан маъқуллайдилар. Ана шу режаларнинг амалга оширилишини ўзларининг жонажон ишлари деб биладилар.

Мен СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги планини ва мамлакатнинг 1973 йилги бюджетини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифга қўшиламан. Ана шу улуғвор планларнинг амалга оширилиши Ватанимизни янада гуллатиб яшнатади. Ҳар бир совет кишиси мана шуни деб яшамоқда ва меҳнат қилмоқда. **(Қарсаклар).**

ПАРТИЯ-ДАВЛАТ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИНИНГ КЕЛИШИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан қуйидаги партия-давлат делегациялари ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги байрамида қатнашиш учун 19 декабрда Москвага келди:

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси делегацияси;

Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий комитетининг аъзоси, шу партия Марказий Комитети секретари, КХДР Олий халқ мажлиси Президиумининг Раиси Цой Ен Ген бошчилигидаги Корея Халқ-Демократик Республикаси делегацияси;

Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош министри Фидель Кастро Рус бошчилигидаги Куба Республикаси делегацияси;

Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, МХР Министрлар Советининг Раиси Юмжагийн Цеденбал бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси делегацияси.

Партия-давлат делегацияларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Г. И. Воронов, А. Я. Пельше, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат Ю. В. Андропов, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Н. К. Байбаков, В. Н. Новиков ва И. Т. Новиков, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

* * *

ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги байрамида қатнашмоқ учун КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан қуйидаги партия-давлат делегациялари 20 декабрда Москвага келишди:

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг раиси Тодор Живков бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси делегацияси;

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Эрих Хонеккер бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси делегацияси;

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Эдвард Герек бошчилигидаги Польша Халқ Республикаси делегацияси;

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Густав Гусак бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикаси делегацияси.

Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президиуми раисининг ўринбосари Рато Дугонич бошчилигидаги Югославия Социалистик Федератив Республикаси давлат-партия делегацияси ҳам келди.

Келган делегацияларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари В. В. Гришин, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, В. В. Шчербицкий, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар П. Н. Демичев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари В. А. Кириллин, М. А. Лесечко, В. И. Прохоров, Л. В. Смирнов, Н. А. Тихонов, А. П. Шитиков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. (ТАСС).

ГУЛЧАМБАРЛАР ҚЎЙИШДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, республика Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев бошчилигида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан ўтказилаётган тантаналарда қатнашувчи Ўзбекистон ССР делегацияси 20 декабрда В. И. Ленин Мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди.

Делегация Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ташкилотчиси ва жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчисининг хотирасини ҳурматлаб бир минут сукут қилди.

Шу куни делегация Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди.

* * *

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан ўтказилаётган тантаналарда қатнашувчи иттифоқдош республикаларнинг делегациялари 20 декабрда В. И. Ленин мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбарлар қўйишди.

Гулчамбарлар РСФСР Олий Совети Президиуми ва РСФСР Министрлар Советидан; Украина Компартияси Марказий Комитети, Украина ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Белоруссия Компартияси Марказий Комитети, Белоруссия ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Грузия Компартияси Марказий Комитети, Грузия ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Литва Компартияси Марказий Комитети, Литва ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Молдавия Компартияси Марказий Комитети, Молдавия ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Латвия Компартияси Марказий Комитети, Латвия ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Қирғизистон Компартияси Марказий Комитети, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Тожикистон Компартияси Марказий Комитети, Тожикистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Арманистон Компартияси Марказий Комитети, Арманистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Туркманистон Компартияси Марказий Комитети, Туркманистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан; Эстония Компартияси Марказий Комитети, Эстония ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан қўйилди.

Иттифоқдош республикаларнинг делегациялари Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбарлар қўйишди.

* * *

Худди шу куни социалистик мамлакатларнинг делегациялари ҳам В. И. Ленин мавзолейига ва Номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйишди.

* * *

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги байрамида қатнашмоқ учун ВЦСПС таклифига биноан Москвага келган чет эл касаба союз ва ишчи делегациялари 20 декабрда В. И. Ленин мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбарлар қўйишди.

Меҳмонлар халқлар улуғ доҳийси Владимир Ильич Ленин хотирасини ҳурматлаб бир минут сукут қилдилар.

Шу куни чет мамлакатларнинг касаба союз ва ишчи ташкилотлари делегациялари Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрини зиёрат қилиб, гулчамбарлар қўйишди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

1973—1975 ЙИЛЛАРДА РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗЛАРИ ВА СОВХОЗЛАРИДА ДОН ЕТИШТИРИШНИ ЯНАДА КЎПАЙТИРИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шуни таъкидлайдиларки, жойлардаги партия, совет, қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органлари суғориладиган ва лалмикор ерларда донли экинлар етиштириш агротехникасини яхшилаш юзасидан баъзи ишларни амалга оширдилар, бу эса мазкур экинлар ҳосилдорлигини ошириш ҳамда дон ва озуқа ресурсларини кўпайтиришга имкон берди.

«Савай», «Чиноз» совхозлари, Хўжаобод районидаги Димитров номли, Самарқанд районидаги «Победа», Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Сариосиё районидаги «Коммунизм», Марҳамат районидаги Ильич номли ва Свердлов номли, Ворошилов районидаги Карл Маркс номли колхозлар ва бошқа кўпгина хўжаликлар суғориладиган ерлардан интенсив фойдаланиб ва қишлоқ хўжалик экинлари парваришида прогрессив методларни қўлланиб йилига ҳар гектар ердан суғориладиган майдонларда 45—70 центнер ва ундан ҳам кўпроқ маккажўхори дони ҳамда 30—50 центнердан арпа ҳосили кўтармоқдалар.

Шу билан бирга суғориладиган ва лалмикор ерларда донли экинлар етиштириш ҳамда жамоат чорвачилигини ўзида ишлаб чиқарилган концентрат озуқа билан таъминлашда ҳали жиддий камчиликлар мавжуд. Бу ишнинг даражаси КПСС XXIV съездининг чорвачилик учун мустаҳкам озуқа базаси яратиш ҳақида қўйган вазифаларига жавоб бермайди.

Кўпгина колхозлар ва совхозларда дон етиштиришни янада кўпайтириш резервларидан етарлича фойдаланилмаяпти — кейинги йилларда кузги ва эрта баҳорги арпанинг ўзини суғориладиган ерларда силос учун ажратилган майдонларга экиш сира асосланмаган ҳолда қисқариб кетди, дон учун маккажўхори экиладиган майдонлар секин кенгайтирилмоқда, агротехникани қўпол равишда бузиш ҳолларига йўл қўйилмоқда, экиш ва ҳосилни йиғиштириб олишнинг энг яхши муддатлари ўтказиб юборилмоқда, гербицидлар ва минерал ўғитлардан етарли фойдаланилмаётир, районлаштирилмаган оддий уруғлар экиб юборилмоқда. Бу уруғларнинг ҳосилдорлиги паст. Буларнинг ҳаммаси дон ва озуқа етиштиришни кўпайтириш учун ердан етарли самара билан фойдаланмасликка олиб келмоқда.

Лалмикор деҳқончилик дон етиштиришни кўпайтиришнинг катта резерви ҳисобланади. Республиканинг илғор хўжаликлари — Самарқанд областидаги 1-«Ғаллаорол», «Қорақишлоқ», Сирдарё областидаги «Ударник» ва 2-«Зомин» совхозлари, Тошкент область, Юқори Чирчиқ районидаги «Галақудуқ» совхози ва колхозлар агротехника тадбирларини тўғри ва ўз вақтида ўтказиш ҳисобига ҳар йили лалмикор ерларнинг ҳар гектаридан 7—14 центнердан дон йиғиштириб олмоқдалар. Лалмикор зонада жойлашган илмий-тадқиқот муассасаларининг хўжаликларида ва давлат нав синаш участкаларида буғдой ва арпанинг ҳосили республика колхозлари ва совхозларидаги ўртача ҳосилдан 7—10 центнер кўп бўлмоқда.

Дон ва озуқа экинлари экиш учун суғориладиган ва лалмикор ерлардан янада интенсив фойдаланиш юзасидан КПСС XXIV съезди қўйган вазифаларни сўзсиз бажариш ҳамда чорвачилик учун мустаҳкам озуқа базаси яратиш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети **ҚАРОР ҚИЛДИЛАР:**

Дон етиштиришни суғориладиган ва лалмикор ерлардан янада интенсив фойдаланиш йўли билан кўпайтириш, ҳосилдорликни кескин ошириш ва экин майдонларини кенгайтириш, ҳар бир колхоз ва совхозни ўзида етиштирилган уруғлик, шунингдек ем билан таъминлаш партия, совет, қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш органларининг, колхозлар ва совхозларнинг, барча қишлоқ хўжалик ходимларининг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисоблансин.

Колхоз ва совхозларнинг, область ва район партия, совет ташкилотларининг суғориладиган ва лалмикор ерларда ялпи дон ҳосилини 1973 йилда 1167,1 минг тоннага, 1974 йилда 1230,7 минг тоннага ва 1975 йилда 1354,4 минг тоннага етказиш ҳақидаги таклифлари қабул қилинсин.

Республика Қишлоқ хўжалиги, Совхозлар, Озиқ-овқат саноати, Тайёрлаш министрликлари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси, «Главсредазирсовхозстрой», область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига суғориладиган ва лалмикор ерларда белгиланган ҳажмда бошоқли донли экинлар ва маккажўхори дони етиштиришни сўзсиз таъминлаш юзасидан барча зарур чораларни кўриш вазифаси юклатилсин.

Шу мақсадда:

— ҳар бир колхоз ва совхозда дон хўжалигининг аҳволини пухта кўриб чиқиш, дон етиштиришни кўпайтиришнинг мавжуд резервларини топиш ва ишга тушириш;

— тоғли, тоғ ёнбағри ва адир зоналарида экинларни эрта баҳорда минерал ўғитлар билан озиқлантиришни ва бегона ўтларни химиявий дорилар билан йўқотишни кенг қўллаexisting;

— фақат биринчи ва иккинчи класс экиш стандартларидан паст бўлмаган районлаштирилган навли уруғликни экиш;

— сел ва оқар сувларни тўсиш ва тўплаш мақсадида кичик сув омборлари қурилишини авж олдириш, бу сувдан бошоқли донли экинларни суғориш учун фойдаланиш;

— катта капитал маблағлар сарфлаш эҳтиёжи бўлмаган районларда лалмикор ерларни суғориш учун қудуқлар қазишни тажриба қилиб кўриш;

— бегона ўтлар тарқалган участкаларда уларни илдизидан йўқотиш ва бошоқли донли экинлар ҳосили йиғиштириб олинганидан кейиноқ майдонларни шудгорлашни кенг қўлланиш;

— суғориладиган ерларда арпа ва дон учун маккажўхори, қоида тариқасида экинлар колхоз ва совхозларнинг ихтисослаштирилган бригадаларида экилсин, бу бригадаларга суғориладиган ерлар, ишчи кучи, зарур техника бириктирилиб, эҳтиёжга яраша минерал ўғит, гербицид ва заҳарли химикатлар ажратиб берилсин. Бу бригадалар суғориладиган ерларда арпа ва маккажўхори етиштиришда тажрибаси бўлган малакали раҳбарлар билан мустаҳкамлансин;

— суғориладиган деҳқончилик шароитида маккажўхорига гарантияланган ҳосил беришни таъминловчи қимматли дон экини сифатида эътиборни ҳар томонлама кучайтириб, ҳамма жойда маккажўхорини дон учун етиштиришнинг илғор усулларини жорий этишни таъминлаш, бунда пахта-беда алмашлаб экиладиган майдонларда маккажўхорини тўғри жойлаштиришга алоҳида эътибор бериш, ҳамма майдонларга районлаштирилган гибрид ва дон олишга мўлжалланган уруғлигини экиш;

— суғориладиган ерларда дон учун арпа экишга муносабатни тубдан ўзгартириш лозим. Қоида тариқасида, арпанинг ўзи экилганида ҳар гектар ерга 170—180 килограмм норма билан уруғлик сарфлаш, уни кузда ёки эрта баҳорда яхши тайёрланган, олдиндан суғорилган ерларга экиш, бу экинни парвариш қилишнинг бутун агротехника тадбирлари комплексини амалга оширишни ўз вақтида таъминлаш, бунда суғориш муддати ва сифатига алоҳида эътибор бериш;

— ширали озуқа балансини тўлдириш учун буғдой, арпа ва маккажўхори дони ҳосили йиғиштириб олиниши биланоқ ўрнига дарҳол албатта силос ва кўкат озуқа олиш учун маккажўхори, оқжўхори ва бошқа экинлар экиш;

— арпага аралаштирилиб экилган беданинг яхши ўсиши ҳамда шу майдонларда арпадан мўл ҳосил олинишини таъминлаш учун колхоз ва совхозларга илғор хўжаликларнинг тажрибасига мувофиқ арпа ва беданы алоҳида-алоҳида экиш тавсия қилинсин.

Суғориладиган зонада дон ва маккажўхори комбайнларидан тўлиқроқ фойдаланиш мақсадида «Узсельхозтехника» бирлашмаси 1973 йил 1 майга қадар Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетлари билан келишган ҳолда «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ҳузурида бошоқли донли экинлар ва маккажўхори донини йиғиштириб олиш бўйича зарур миқдорда махсус отрядлар тайёрлаши лозим. Шу хусусда ҳукумат қарорлари чиқарилиши лозим бўлган масалалар олдиндан Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этилиши керак.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги, Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари ва «Главсредазирсовхозстрой» область ташкилотлари билан биргаликда бошоқли донли экинлар ва дон учун экилган маккажўхорини сув билан таъминлаш юзасидан барча масалаларни кўриб чиқишлари ва ҳал этишлари зарур.

Суғориладиган ерлардаги уруғлик участкаларига экиладиган уруғлик навларини ўз вақтида янгилаш учун Ўзбекистон лалмикор деҳқончилик илмий тадқиқот институти зиммасига зарур миқдорда элита ва суғориладиган зоналарни биринчи репродукцияли арпа уруғлиги билан таъминлаш вазифаси, Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти зиммасига эса юқори репродукцияли озуқа экинлари ва ўтлар уруғлиги ишлаб чиқариш вазифаси юклатилсин. Шу мақсадда Тошкент ва Самарқанд область ижроия комитетлари ҳамда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги мазкур илмий тадқиқот институтларига селекция ишлари ўтказилишини таъминлайдиган ва дастлабки уруғчилик вазифаларини бажаришни таъминлайдиган миқдорда суғориладиган ерлар ажратиб бериш масаласини қараб чиқишлари лозим.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик ва Совхозлар министрликлари илмий-тадқиқот институтлари суғориладиган ерларда бошоқли донли экинлар ва маккажўхоридан мўл ҳосил олиш учун фан ва илғор тажриба ютуқларини умумлаштиришлари ҳамда 1973 йил 1 январга қадар республиканинг барча колхоз ва совхозларини зарур агротехника тавсияномалари билан таъминлашлари керак.

Область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик, Совхозлар, Озиқ-овқат саноати министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой» ҳамда республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги зиммасига:

— мелиорация жиҳатидан тайёрланаётган ерларни ва партов ерларни ишга солиш ҳисобига дон экинлари майдонини кенгайтиришнинг қўшимча имкониятларини қидириб топиш;

— такрорий оралиқ ва аралаштириб экиш йўли билан суғориладиган ерлардан икки марта ҳосил олишни кенг қўлланиш вазифаси юклатилди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети республика комсомол ва ёшларининг колхозлар ва совхозларда маккажўхори етиштириш ҳамда дон етиштиришни кўпайтиришга оталиғини қайта тиклаши лозим.

Республика ва область газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига республика колхозлари ва совхозларида дон етиштиришни кўпайтириш масалаларини мунтазам ёритиб бориш топширилди.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қатъий ишонч билдирадиларки, партия, совет, қишлоқ хўжалик, сув хўжалиги ва тайёрлаш органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик ва сув хўжалиги мутахассислари бошоқли донли экинлар ва маккажўхори етиштиришни кескин кўпайтириш юзасидан партия кўрсатмаларини муваффақиятли бажаришни таъминлаш учун бутун куч-ғайратларини сафарбар этадилар.

ТАСС БАЁНОТИ

Шу йил 18 декабрда АҚШнинг ҳарбий-ҳаво кучлари ВДР пойтахти Ханой билан Хайфон портини ёпирилиб бомбардимон қилиб, ўққа тутди. ВДРнинг тинч аҳолиси орасида қурбонлар бор ва жиддий моддий зарар етказилди. Оқ уй баёнотидан маълум бўлишича, бу сафар гап Америка авиациясининг Вьетнам Демократик Республикаси бутун территориясига кенг кўламда ҳужумларини яна тиклаш тўғрисида бораётир.

АҚШнинг ВДРга қарши уруш ҳаракатларини яна авж олдираётганлигини Вьетнамдаги урушни бартараф этиш борасидаги Америка шартларини қабул қилишга Вьетнам томонини мажбур этиш мақсадида унга тазйиқ кўрсатишга уринишдан бошқача баҳолаш мумкин эмас.

Вашингтоннинг бу қарори АҚШ раҳбарлари қолган келишилмаган масалаларни ўзаро мақбул тарзда ҳал этиш йўлларини излашга интилаётганликлари тўғрисида неча бор айтган гапларига очиқдан-очиқ зиддир. Суверен давлатга қарши АҚШнинг янги агрессив ҳаракатлари тўғрисида гап бораётганлигини ваҳшиёна бомбардимонларни оқлаш мақсадидаги ҳеч қандай уйдирма баҳоналар яшира олмайди. Бундай хатти-ҳаракатлар вазиятни мураккаблаштиради, хунрезликни давом эттиради ва битимга эришувни қийинлаштиради, холос.

Совет кишилари Америка ҳарбийларининг бу янги қароқчилик ҳаракатларини нафратланиб қораламоқдалар. Бундай ҳаракатлар дарҳол тўхтатилишини ҳамда Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчлик ўрнатиш тўғрисидаги битим тезроқ имзоланишини талаб қилмоқдалар.

Совет Иттифоқининг раҳбар доиралари ВДРга қарши АҚШ уруш ҳаракатлари кучайтирилиши муносабати билан вужудга келган вазиятни ғоят жиддий равишда қараб чиқаётганликларини билдиришга ТАСС вакил қилинган.

СССР ПАРЛАМЕНТ ГРУППАСИ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

19 декабрда А. П. Шитиков раислигида СССР парламент группаси комитетининг мажлиси бўлди.

Мажлисда парламентлараро иттифоқнинг Римда ўтказилган 60-конференцияси, Шимолий Европа ва Болтиқ бўйи давлатларининг Ростовда ўтказилган VII конференциясида, шунингдек социалистик мамлакатлар парламент группалари вакилларининг Софиядаги учрашувида СССР парламент группаси делегацияларининг иштироки тўғрисидаги ҳисоботлар қараб чиқилди.

Комитет аъзолари СССР парламент группасининг Европада ҳамкорлик ва хавфсизлик масалалари юзасидан ўтказиладиган парламентлараро конференцияга тайёргарлиги билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилдилар. Парламентлараро иттифоқ кенгашининг қарорига мувофиқ, бу конференция 1973 йил 26-31 январда Хельсинкида ўтказилади.

Комитет мазкур делегациялар бажарган ишни маъқуллади. Комитет ўз бюросига парламентлараро иттифоқнинг 60-конференцияси қабул қилган резолюцияларни тегишли министрликлар ва идораларга маълум қилишни топширди.

Комитет Шимолий Европа ва Болтиқ бўйи давлатлари парламент аъзолари VII конференциясининг тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик тўғрисида Европа давлатлари парламентлари ва ҳукуматларига қилган мурожаатини ва Болтиқ денгизини ифлосланишдан муҳофаза қилиш масаласи юзасидан Болтиқ бўйи давлатлари парламентлари ва ҳукуматларига мурожаатини ҳам маъқуллади.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАРШАВАДА

ВАРШАВА, 19 декабрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин (делегация бошлиғи), Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева ва Совет—Польша дўстлиги жамияти Марказий правлениеси раисининг ўринбосари Е. И. Скурко (Максим Танк)дан иборат составдаги совет делегацияси СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашмоқ учун Польша бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан бу ерга келди.

МУНОСИБ МУКОФОТ

20 декабрда архитекторлар, лойиҳачилар, бинокорлар Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мажлислар залига тўпланишди. Республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Марцинюк тантанали вазиятда «Ташгенплан» институти ходимларининг катта бир группасига дипломлар топширди. Улар Ўзбекистон пойтахтининг бош планини ишлаб чиққанликлари ва қурилишини амалга оширганликлари учун СССР Министрлар Советининг 1972 йилги мукофотига сазовор бўлган эдилар.

Мукофотланганлар номидан сўзга чиққан шаҳар бош архитектори С. Р. Одилов ва лойиҳа бош инженери Н. В. Гусева ўз меҳнатларига юксак баҳо берганликлари учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига чуқур миннатдорчилик билдириб, Тошкентни намунали шаҳарга айлантириш учун кучларини аямаяжакларини айтдилар. (ЎзТАГ).

Деҳқон бўлсанг ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 20 декабрга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун—областлар; иккинчи стун—ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун—планнинг бажарилиш проценти.

Наманган	145,5	115,3
Андижон	187,1	106,9
Хоразм	12,7	106,7
Сирдарё	281,0	104,0
Фарғона	141,2	103,4
Қашқадарё	137,1	102,8
Тошкент	217,3	100,0
ҚҚАССР	39,4	85,1
Самарқанд	201,1	83,8
Бухоро	131,4	72,9
Сурхондарё	66,3	47,6
Республика бўйича:	1560,1	93,1

БУНЁДКОРЛИК, ЯРАТУВЧИЛИК

ЎЗБЕКИСТОН ишчиси Совет ҳокимияти билан бирга туғилди, бирга ўсиб камол топди. «Қизил шарқ» (ҳозирги Октябрь революцияси номли тепловоз-ремонт заводи), «Сельмаш» («Ташсельмаш») ва тўқимачилик комбинатлари сингари корхоналар индустриямиз қалдирғочи бўлди. Ўзбек тилига «корхона», «завод-фабрика», «текстиль», «Чирчикстрой», «и ш ч и», «инженер-техник» сингари табаррук сўзлар янги ҳаёт нафасидек кириб келди. Одамлар косибчиликни, майда ҳунармандчиликни ташлаб саноат корхоналарига бора бошладилар, дастгоҳлар ёнида туриб газлама тўқидилар, читга гул босдилар.

Республикамиз ўтган йиллар мобайнида халқ хўжалиги, фан-техникаси, оғир индустрияси гуллаб-яшнаган республикага айланди. Электр станциялари қурилди. Металлургия ва машинасозлик, тўқимачилик ва пахта тозалаш, қурилиш материаллари ва химия, газ ва нефть ҳамда шунга ўхшаш саноатимизнинг юз тармоғи вужудга келдики, буларнинг ҳаммаси — ишчилар номи билан чамбарчас боғлиқ. Саноат, транспорт ва капитал қурилишимиз ишчилари сафи ишчи сулолалари ҳамда навқирон ва ишбилармон ишчизодалар ҳисобига кенгайиб, ўсиб бормоқда.

Машинасозларимиз оддий, иш унуми паст «Турман-Вакуум» машиналаридан «ХТ» ва «Ўзбекистон» деб номланган мукаммал машиналарни яратишгача, «Ватер» ҳамда «Банкаброш» каби ибтидоий-йигирув, пиликлаш машиналардан Варна халқаро кўргазмасининг мукофотини олган «ПК-100» маркали мураккаб қурилмали йирик йигирув-пишитув машиналарини ишлаб чиқаришгача бўлган катта йўлни босиб ўтдилар. Пахта тозалаш саноати бир пайтлар ибтидоий «техника»га асосланган бўлса, ҳозирги пайтда янги техника ва илғор технология ютуқлари асосида бунёдга келган ускуналар билан қайта жиҳозланган. Тўқимачилик соҳасида ҳам катта ўзгаришлар юз берди. Қалами тўқиш дўконлари ўрнини қудратли тўқув дастгоҳлари эгаллади. Бу дастгоҳлар хилма-хил ва чидамли газламалар тўқиб чиқараётир. Ёғ-мой ишлаб чиқариш ҳам ўтмишда жуда ачинарли аҳволда эди. От қўшиб ертўлалардаги махсус жувозлар ёрдамида қовун уруғи, кунжут, писта. данаклардан ёғ ажратиб олинган бўлса, ҳозир иши унумдор ускуналар, аппаратлар бир неча дақиқада юз-юз килограммлаб пахта ёғи ишлаб чиқаряпти. Илгари темир-терсак хорижий мамлакатлардан сотиб олинган ўлкамизда қудратли металлургия саноати вужудга келди. Қора ва рангли металлургия заводларимиз минг-минг тонналаб пўлат, мис, қўрғошин каби хилма-хил нодир металлар етказиб бермоқда.

Чирчиқ ва Сирдарё бўйида нурдан тақилган маржонлар — ГЭС ва ГРЭСлар, Бекободда қуйиб қўйган қуёшимиз — металл заводи, Олмалиқдан дарёи азимдек оқаётган маъдан, Бухородан чиқиб ҳам Европадаги, ҳам Осиёдаги шаҳар-қишлоқларимизга, завод, фабрикаларга таралаётган арзон, қимматбаҳо табиий газимиз, мамлакатимизнинг каттакон хазинасига айланиб кетган Қизилқум олтини, ер курасига белбоғ бўлишга етадиган машина каналларимиз, осмон акс этиб турган сунъий денгизлар—буларнинг ҳаммаси ишчи синфимизнинг қўли билан яралган, меҳнати билан рўёбга чиққан.

Кўп миллатли Ўзбекистон ишчилар синфи бу ғалабаларга партиямиз раҳбарлигида колхозчи деҳқонларимиз билан бирга мустаҳкам иттифоқда, халқ зиёлиларининг кўмаги билан рус ишчиларининг мададига таянган ҳолда эришди. Эндиликда ишчи синфининг миллий кадрлари, техника интеллигенцияси камолга етди. Ўзбекистон ишчилари ўз тажрибаларини ҳатто чет эл мамлакатларининг ишчиларига ҳам ўргатмоқдалар. Илғор тўқувчиларимиз кубалик ёш тўқувчиларга, тўқимачилик машинасозлиги бўйича усталаримиз Эрон ва Афғонистон ишчиларига ўз тажрибаларини ўргатмоқда.

Республикамизда инқилобгача атиги 17 минг кишидан ошар-ошмас бўлган ишчилар сафи шу кунда миллион кишидан ошиб кетди. Ўзбекистон ишчилари улкан одим ташлаб ойдин йўлга чиқиб олдилар. Эндиликда ишчиларимиз яратаётган маҳсулотларни ўнлаб чет эл мамлакатлари ёқтириб харид қилишяпти.

Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги, трактор, компрессор заводлари, Андижон машинасозлик заводи, Бухоро пахта тозалаш заводи каби ўнлаб корхоналаримизнинг маҳсулотига фақат хорижий Шарқ мамлакатларигина эмас, балки тараққиётнинг юқори чўққисига эришганмиз деб жар солаётган Америка Қўшма Штатлари, Англия каби мамлакатлар ҳам харидор бўлиб қоляпти.

Саноатимизнинг бу катта обрў-эътибори ишчилар синфининг малакасидан, маҳоратидан, уларнинг республикамиз, қолаверса бутун мамлакатимиз халқ хўжалигини тараққий эттириш планларини бажаришга алоҳида ғайрат билан ҳаракат қилаётганлигидан. Мамлакатимиз меҳнаткашлари катта тўй — ҳур республикалар иттифоқи ташкил топган куннинг 50 йиллик тантанасини ҳам меҳнатда мисли кўрилмаган улкан муваффақиятларни қўлга киритиш билан кутиб олаётирлар. Бу ғалабаларнинг ҳаммаси — ишчилар синфи ижодкорлик ва яратувчилик қудратининг ёрқин ифодасидир.

Саид НУРИДДИНОВ — Бекобод металлургия заводи ишчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Қумрихон СОДИҚОВА — Марғилон ипак комбинати ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Буолма ЖЎРАЕВА — Тошкент тўқимачилик комбинати ип йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Маҳмуд МУЙДИНОВ — «Ташсельмаш» заводи ишчиси, Усмон АЗИМОВ — Қўқон суперфосфат заводининг суперфосфат цехи старший аппаратчиси, коммунистик меҳнат зарбдори, меҳнат ветерани, Омадхон РАЗЗОҚОВА — Андижон пойафзал фабрикаси ишчиси.

ТОШКЕНТ — ДЎСТЛИК, ҚАРДОШЛИК ШАҲРИ

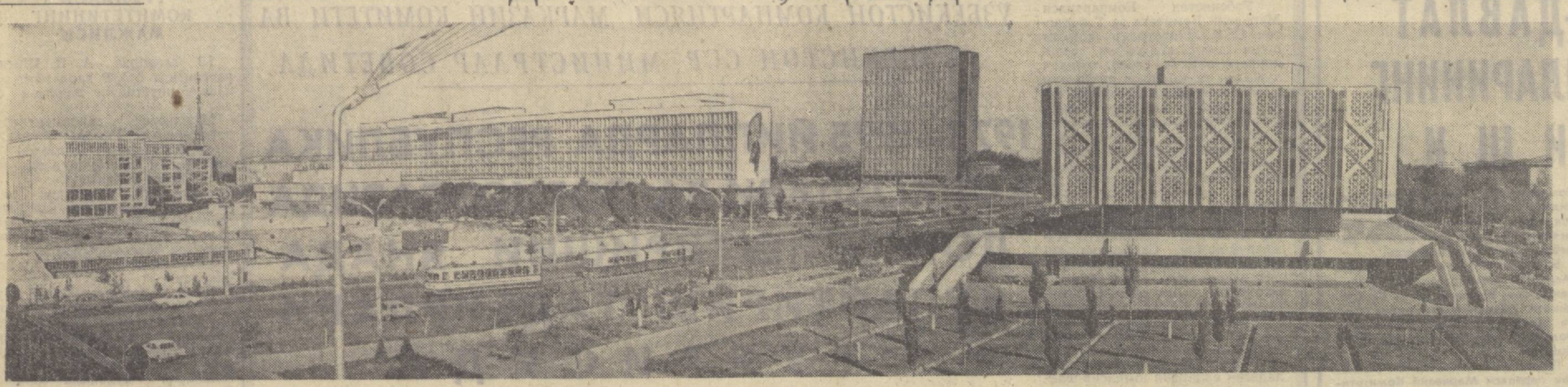

Республикамиз пойтахти Тошкент жамоли кун сайин ўзгармоқда. Бу ерда кўплаб маъмурий, маданий-маиший бинолар қад кўтармоқда. Суратда: В. И. Ленин проспектининг умумий кўриниши.

И. Глауберзон фотоси.

Воҳид ЗОҲИДОВ

МЎЪЖИЗАЛАР СИЛСИЛАСИ

Оҳ, у қонли из қолдириб бирин-кетин келиб кетган асрлар, асрлар, асрлар! Фақирлар фарёди ва таҳқирланганлар кўз ёши, очлар оҳи билан тўла асрлар, асрлар, асрлар! Мудҳиш нифоқ, ҳарб қирғинлари ва вайрона шаҳару қишлоқлар манзараси билан, кул қилувчи ўту алангалар даҳшати ва беватан саргардонлар кулфати билан тўла асрлар, асрлар, асрлар! Адолатсизлик аламидан, инсофсизлик андуҳидан ёқаси чок бўлганлар додй ва инсоний ор-номуси, қадр-қиммати topталанган бечоралар ноласи ҳамда хароба кулбалар азоби билан тўла асрлар! Қуллар қаҳри ва қулдорлар ғазаби билан, пулдорлар зуғми ва таланганлар исёни билан тўла асрлар! «Сариқ иблис» ва империализм исканжаси азоби билан, мустамлакачилик тутқунлиги, маҳаллий сотқинлар хиёнати, занжир садолари, ажал рақси ва қотил қаҳқаҳаси билан, буларга қарши қасос ва кураш хайқириқлари билан тўла жамиятлар!

Шуниси ҳам бор: асрлар ва насллар бошига тушган бу хунрезлик, гадолик ва фожиа қилич, зиндон, заҳар ва кишан кучи билан, ўйлаб чиқарилган худолар, эътиқод қилинган «авлиё»лар ва ваҳшатли қирғинлар кучи билан, низо, ифтиро, мунофиқлик ва мурдорлик кучи билан ҳукмрон бўлди, сақланиб келинди. Бечора инсонни қон қақшатди. Беҳад даҳшат қопқора тун осмони гумбазидай оғирлик билан уни эзиб, янчиб келди. Бунинг устига, ҳеч енгилмас кўринди, илоҳий ва абадий деб талқин қилинди.

Хуллас, башарият тарихи китобининг ҳар бир саҳифасидан қон ва қайғу ҳиди келарди...

Нақадар ҳам ажиб, хайрли ва яхшики, ҳар нарсадан зўр ҳисобланган ва бутун мавжудотни ўз ичига олган чексиз хилқатнинг ўта қудратли яратувчилик ва шунингдек қудратли ҳалок қилувчилик, йўқотувчилик қонуни, хусусияти бор — ҳар бир ҳодисанинг мутлақ ҳам аввали, ҳам охири бор. Бу, юқоридаги хунрезлик ва фожиа китобига ҳам оиддир. Шунга мувофиқ унинг тугаллана бориши ўз бошланғичини 1917 йил Октябрь инқилобининг зафар тўла кунларидан олади — бутун инсоният тарихида янги, ҳақиқий инсонийлик тантанаси даврига йўл очган Улуғ Октябрь табаддулотидан бошланади.

Ҳа, у машъум китоб бизда ўша буюк революция кунларидаёқ тугатилиб, абадул-абад ёпилди, жафокаш планетанинг ўзга ерларида эса, кетма-кет амалга ошмоқда бундай ажойиб ҳол. Шундай: Ер юзи янгиланмоқда. Янги, улкан одамий китоб тасниф этилмоқда — умум инсоният тарихида биринчи дафъа ҳамишаликка ва узил-кесил ғалаба қила бошлаган Инсон, Инсоф ва Адолат китоби ёзилмоқда; асрий олишувлардан ниҳоят буткул енгиб чиққан ва борган сари кўп мамлакатларда ҳаёт ҳақиқатига бинобарин, бутун дунё бўйлаб социал воқелик тақдирини ўз талаби ҳамда тартибига кўра ҳал қилувчи моддий кучга айлана бошлаган соғлом ақл мўъжизалари, интернационал дўстлик, ҳамкорлик, тинчлик ва биродарлик ғоялари китоби яратилмоқда.

Ҳа, фавқулодда даҳо эгаси бўлган Ленин, пролетар интернационализми байроқдори Коммунистик партия, бахтталаб халқлар иродаси ва Буюк Октябрь инқилоби лаънати ўтмишга, унинг мудҳиш иллату йиртқичликларига қарата ва одамзод тарихида биринчи марта бутун қатъияти ҳамда изчиллиги билан «Йўқ!» деди, рад этди. Хотима берди. Халқлар аҳиллиги ва биродарлигини асосларнинг асосларидан бирига айлантирди. Шундан беш йил кейин юз берган ўта улкан акт — озод, осуда ва суверен Совет Республикалари Иттифоқи ўша «асосларнинг асосларидан бири»нинг энг комил ва юксак ифодаси бўлди, энг муосир ва истиқболли ифодаси бўлди, энг конкрет халқчил формаси бўлди.

Мана эллик йил кечди, — яна қандай йиллар денг! — ҳар бири асрга тенг. Эллик йил синовидан ўтди, — яна қанақанги синовдан денг! Эллик йил мобайнида ўзининг ҳаётбахшлик вазифасини исбот этди, ўтади, — яна қай даражада ҳаётбахшлик денг! Мўъжизакор! Ўз қонуниятига эга бўлган афсонасимон! Ўз мустаҳкамлиги, қудрати, фазилатлари ва натижалари билан барча башариятни хайратга солиб, душманларни ҳам саросимага, ҳам ҳалокатга дучор этиб келаётган!

Дарҳақиқат, мўъжизалар силсиласи пайдо бўлди — Улуғ Октябрнинг ўзи мўъжиза эди, ундан дўстлар, қардошлар ва ҳамкорларнинг энг қудратли ягона оиласи — СССР деган мўъжиза унди, сўнгра ундан халқларимиз ҳаёти, кураши ва яратувчилик фаолиятининг барча соҳаларида бирин-кетин ғалаба мўъжизалари рўй бераверди. Ахир, ҳеч нарсаси бўлмаганлар шу Революция ва Иттифоқ туфайли ҳар нарсага эга бўлдилар — давлат уларники (Ленин «давлат — ўзимиздир» деган эди!), поёни йўқ диёр узоқ-узоқ Шимолидан тортиб Жанубига қадар, Шарқидан тортиб то Ғарбига қадар уларники, минг-минг ўрмон ва баланд чўққили тоғлар, асрлар ичида мудраган беҳисоб ер ости ва усти бойликлари, ҳатто бир вақтлар халққа қайрилиб боқмай ўз ўқи атрофида айланаверган қуёш ҳам энди уларники. Улар кечмишдан мерос бўлиб ўтган қолоқлик ва харобаликлар ўрнида янги олам ва ҳаёт — дунёда биринчи бўлиб социализм қурдилар, энг юксак инсоний идеал ҳисобланган коммунизм мухташам биносини қад кўтартира бошладилар. Неча-неча йиллар мобайнида дунё тақдирини ўз хоҳишича белгилашга ўрганган жаҳон империализмини фош этиб ва жиловлаб келмоқдалар. Айниқса ҳозирги даврда барча башарият, унинг цивилизацияси, келажаги тақдирини ҳал қиладиган энг муҳим ва мустасно мураккаб муаммолардан бири — миллий масалани энг тўғри ва ҳаётий ечдилар. Ахир, булар тасодифий эмас, зотан бу озод халқлар манзилининг аввали ҳам (Октябрь инқилоби), охири ҳам (коммунизм) бир, Ватани, мақсади ва бойлиги ҳам бир, кучи ва дили ҳам бир, ҳамма нарсаси ўртада, ҳаммаси ҳаммаси учун ишлайди, яратади, курашади.

Шулар туфайли улар барча илғор башариятнинг чексиз таҳсин ва тасанносига сазовор бўлдилар, унга умид, ишонч ва севинч бахш этдилар.

Мен шулар ҳақида — мўъжизалар силсиласи ҳақида Францияда ва Туркияда сўзлаб берганимда тингловчиларнинг қандайдир ҳайрат ҳамда саросима аралаш лол бўлиб қолганлари ҳамон ёдимда. Бизда барча болалар мактабга тортилган, ҳам улар, ҳам олий ўқув юртларидаги талабалар бепул таҳсил оладилар, яхши ўқийдиганлар стипендия ҳам оладилар, деб Деҳлида айтганимда ҳамсуҳбат ҳиндларнинг бир қисми ишонмаган эдилар, бошқа баъзилари эса, «бу совет коммунисти пропаганда билан машғул бўлмоқчи» деб таъна ҳам қилгандилар. Мали мамлакатида Совет Ўзбекистони бу йил тўрт миллион тоннадан кўп пахта етиштирди, деганимизда суҳбатдаги дўстларимиз айтган эдилар: бу бизлар учун астрономик ададлардир»... Сомали пойтахтидаги Университетда ўқиган лекцияда Совет Ўзбекистони далаларида икки юз ўттиз минг трактор, ўттиз минг пахта териш машинаси, уч мингга яқин километр узунлигидаги канал ва шунга ўхшаш йирик сунъий «обиҳаёт» иншоотлари бор, буларнинг ҳаммаси Ленин номи ва таълимоти билан боғлиқдир деганимда, катта залда лиқ тўла ўтирганлар шу қадар кучли ҳайрат ва ҳаяжонга тушдиларки, гулдурос қарсаклар узоқ вақт тўхтамади. Бу масалада ҳам барча бошқа Совет республикаларида бўлганидек, Ўзбекистонда ҳозирги замон мураккаб ва кўп тармоқли саноатининг маҳсули, шу жумладан ажойиб ақлли машиналари тўқсонга яқин хорижий Ғарб ва Шарқ мамлакатларига чиқарилмоқда: буларнинг ҳаммаси ҳамма совет халқларининг ўзаро дўстлиги, ҳамкорлиги ва ёрдами туфайли бунёдга келди, деб аддис-абебалик биродарларимизга лекцияда хабар берилганда, залдагиларда шундай антиқа аҳвол яралдики, буни ҳеч тасвирлаб ва таърифлаб бўлмайди. Хайрат ва ҳавас шу даражада зўр эди. Шу ҳам тасодифий эмаски, диёримиздаги гулгун ҳаёт ва улкан ютуқлар ҳақида сўз кетганда Эронда «бу биз учун эртакдир» дедилар, Қоҳирада «биз шундай бўлиш учун курашмоқдамиз» дедилар, Италияда «бизнинг ҳам келажагимиз шундай ёрқин бўлади, албатта» дедилар...

Биз ўзимиз учунгина Октябрь табаддулотини амалга оширмадик, ўзимиз учунгина бойлик ва бахт яратаётганимиз йўқ. Ҳа, қон кечиб, ажал ва очлик хуружига бардош бериб, вайроналик ва ямоқ тўнни енгиб, биргина фашизм ҳамласининг ўзини даф этишда йигирма миллион ватандошимиздан жудо бўлиб, ўта асов дарёлар ва ажин босган ерлар ўжарлигини мағлуб қилиб биз бахтимизни ўзимиз учунгина яратганимиз ва сақлаб қолганимиз йўқ. Бунинг устига, умуман, юқоридаги барча мўъжизаларимиз силсиласи ўз табиати эътибори ила кенг гуманистик моҳиятга, чуқур интернационалистик характерга эга бўлиб, жаҳон аҳамиятига моликдир, барча халқлар учун ҳам тааллуқлидир ва муҳимдир, тўхтовсиз кўпаётган миллионлар онгини ёритиб келмоқда.

Ҳа, асримизнинг энг улкан икки — уч адибларидан бири бўлмиш узоқ ҳиндистонлик Рабиндранат Тагор ўз вақтида жуда серташвиш планетамиздаги ғоят оғир ва чигал вазият гирдобига тушиб, дилини тирнаётган саволларга жавоб тополмай, умидсизликка берилиб қолганида 1930 йилда бизнинг Ватанга келади ва жавобни бизнинг социал воқелигимизда топади, ёзади: «Бизнинг ҳозирги вақтларимизда рус революциясининг шиорлари бутун жаҳон шиорлари бўлиб қолди. Ҳозир дунёда ўз миллатинингина эмас, барча инсонларнинг манфаатлари ҳақида ўйлайдиган биргина халқ бор», у — Совет мамлакати халқидир...

Бу сатрлар ёзилганидан қирқ йил ўтганидан кейин улардаги моҳиятни такрорлаб улкан америкалик рассом Рокуэлл Кент айтди:

«...Совет Иттифоқида биринчи бўлиб гражданларнинг тенглиги юзага келтирилди, барчанинг хавфсизлиги ва тинч яшаши учун интиладиган жамият барпо қилинди.

Биз америкаликлар, буюк ва кучли халқ бутун инсоният билан тотувликка интилиб, жаҳонда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашиб яшаши ва яратиши мумкинлиги намунасини кўрсатганлиги учун совет халқига миннатдор бўлишимиз керак.

Совет халқи жаҳон фанини ривожлантириш, илм уфқларини янада кенгайтириш йўлида ғоят кўп ишлар қилди ва бундан кейин ҳам жуда кўп ишлар қилади ва ниҳоят, бутун инсоният билан бахтни ўртада баҳам кўради». Ҳақ гап!

Ҳа, худди шундай! Ҳам бойлигимиз билан ёрдам берамиз, ҳам бахтимизни ўртада баҳам кўрамиз. Бутун дунёни, барча башариятни, минг-минг бедод ҳамда оловли йиллар мобайнида ўткир ақл ва кўз нури билан ижод этилган маданиятни ўта фалокатли ва ҳалокатли сариқ вабо — свастикали герман вампирларидан сақлаб, қутқариб қолган биз бўлдик. Исроил истилочилари, Америка ғоратчилари ва Британия урушқоқларининг бемаъни даъволарини аёвсиз фош этмоқдамиз — халқлар тинчлиги ва бахти учун.

Арабга Асвон ва ярог-аслаха, афғонга магистраль йўл ва канал бердик, Сомалига завод ва Малига спорт иншоотлари бахш этдик, Ҳиндистонда металлургия гигантини қуришга, Жазоирда газ топиб, ундан фойдаланиш имкониятларини яратишга, Венгрия ва Чехословакияни фалокатдан сақлаб қолишга, Болгария ва Польшада социализм барпо этишга улкан ҳисса қўшдик — халқлар бахт-саодати учун.

Асрлар мобайнида қатор Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларида миллионларни қириб ва қақшатиб келган, ястиғини қуритган даҳшатли касалликлар билан олишиб, касалхона, врач ва дори-дармонлар бердик; сув ҳамда ҳаводек зарур мутахассисларга бўлган жиддий муҳтожликларни ҳисобга олиб, муҳандис, агроном ва олимлар етиштириб юбордик — халқлар бахти ва тинчлиги, осудалиги учун.

Бундан кейинлар ҳам СССР ўзининг Ленин васият қилган, Ленин партияси оғмай амалга ошириб келаётган интернационал бурчига ва халоскорлик миссиясига содиқ бўлажак.

Эллик ёшга кирган Совет Республикалари Иттифоқи ҳақида сўз кетганда масаланинг яна бир ўта муҳим томони бор: бутун ташқи Шарқда ақл ва адолат фойдасига зўраётган алангалар ва бўлаётган улкан ўзгаришлар СССР ва унинг ҳаётбахш тажрибаси таъсирида ҳам рўй бераётир, шу жумладан бир вақтлар пилта чироқ ва оғоч омочли, сўнгра «Аврора» ҳайқириқлари ва халқлар Иттифоқи туфайли энг олий идеал — коммунизм қура бошлаш даражасига кўтарилган ўзбек ўлкаси ютуқларининг таъсирида юз бермоқда.

Машҳур Ливан сиёсий арбобларидан доктор Ҳошим Хусайннинг совет журналисти билан суҳбатида айтган қуйидаги сўзлари тамомила қонунийдир:

«Сизнинг мамлакатингизнинг дўсти бўлишимга мени нима олиб келди?.. Сизнинг халқингизнинг улуғворлиги, Октябрь инқилоби, иккинчи жаҳон урушида кўрсатилган қаҳрамонлик, барча мазлумларни қуллаб-қўлтиқлаши. Сизнинг мамлакатингиз босиб ўтган йўл мустақиллик ва социал тараққиёт учун курашаётган ҳамма халқлар учун ўрнакдир. ССР Иттифоқининг яратилиши ҳақиқий баробарлик ҳоким бўлган кўпмиллатли давлат барпо этишнинг намунасидир. Биз империализм ва сионизм билан курашаётган ҳозирги вақтда сизнинг тажрибангиз бизларнинг ҳаммамиз учун илҳом манбаидир».

Ғарбда ҳам моҳиятча шундай. Чунончи, бир неча миллатли Бельгия Компартияси Марказий Комитети секретари Альбер де Конинкнинг Совет Иттифоқида миллий масаланинг ғоят моҳирона ҳал этилиши тажрибалари айниқса сўнгги вақтларда миллий масала реакцион буржуазия авантюралари туфайли жуда жиддий ва кескин тус олган Бельгия учун бениҳоя катта аҳамиятга моликдир дегани тасодифий эмас, албатта.

Барча инсоф аҳллари учун ўта азиз бўлган, ўзи мўъжиза бўлиб, юз миллатли улкан оиланинг эллик йиллик тарихидаги афсонасимон ҳаёт ҳақиқатларини яратган Совет Республикалари ҳамда халқлари Иттифоқи! Олдинда ҳали жуда кўп, жиддий яратувчилик ва жанговар вазифалар турибди. Ёвлик ва ёвузликни ёппа принципга айлантириб, ҳар ерда одам билан одамийлик орасига нифоқ солишга интилувчилар, жамиятни бадавийлик асрларига улоқтириб ташлашга уринувчилар ҳамон ҳаёт, ҳамон хавфли, хатарли. Шулар айби билан ҳамон дунё ташвишли. Одамзод нотинч. Миллионлар фидойи олишув ва ёндирувчи алам-алангалари ичида. Бутун башарият тақдири ҳал бўлаётир. Халқлар бахтига янада камол топ, офтобдай янада қудратли, ҳаётбахш ва кенг кўламли бўл. Нуринг янада ёрқин ва узоқ-узоқларга етиб борадиган бўлсин! Ҳамиша инсон ҳаётига юксак маъно, сермазмунлик ва гўзаллик бахш этавергин!

Олтин тўйинг минг қатла муборак!

ДЎСТЛИК ВА БИРДАМЛИК

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ НОМЛИ МОСКВА ЗАВОДИДА МИТИНГ

19 декабрда Владимир Ильич номли Москва электр механика заводининг ишчилари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги байрамида қатнашиш учун мамлакатимизга келган, курашаётган Ҳинди-Хитой вакилларини қардошларча қизғин ва самимий кутиб олдилар.

Корхона цехларидан бирида Жанубий Вьетнам Озодлик миллий фронтининг 12 йиллигига бағишланган митинг бўлиб ўтди.

Партия комитетининг секретари В. Д. Гайдуков митингни очиб, йиғилиш аҳли номидан Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиесий бюросининг аъзоси, ВДР Миллат мажлиси доимий комитетининг Раиси Чионг Тин бошчилигидаги Вьетнам Демократик Республикаси партия давлат делегацияси, Жанубий Вьетнам Республикасининг СССРдаги элчиси Данг Куанг Минни, Лаос ватанпарварлик фронти делегациясини, Вьетном — Совет дўстлиги жамияти ҳамда Вьетнам хотин-қизлари союзи делегациясини табриклади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Э. Димшиц, Совет—Вьетнам дўстлиги жамияти марказий правлениесининг раиси, СССРнинг космонавт учувчиси Г. С. Титов ва бошқалар президиумда меҳмонлар билан ўтиришди.

Темирчилар бригадаси бошлиғи Н. В. Метелкин, машинасозлик ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг Раиси Н. В. Драгунов, ёш инженер С. А. Дубова АҚШнинг империалистик агрессиясига қарши Ҳинди-Хитой халқлари кураши билан совет меҳнаткашларининг бирдамлиги тўғрисида гапирдилар.

Йиғилиш аҳли Жанубий Вьетнам Республикасининг СССРдаги элчиси Данг Куанг Минг нутқини қарсаклар билан кутиб олди. У Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг АҚШ агрессиясига қарши мардонавор кураши тўғрисида гапирди, ўз халқи душман устидан ғалаба қозонишга аҳд қилганлигини таъкидлади. Совет Иттифоқининг мадади, деб давом қилди элчи, Вьетнам халқининг одилона кураши учун рағбатлантирувчи катта кучдир. У пролетар интернационализми руҳида берилаётган қимматли ва самарали ёрдами учун Миллий озодлик фронти, Жанубий Вьетнам Республикаси ҳукумати ва халқи номидан КПССга, Совет ҳукуматига ва совет халқига чуқур миннатдорчилик изҳор қилди.

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВДР миллат мажлиси доимий комитети раисининг ўринбосари Хоанг Ван Хоан Совет Иттифоқининг ярим асрлик юбилейи муносабати билан корхона коллективига ва улар орқали барча совет кишиларига қизғин қутловлар топширди. У ушбу митинг, совет халқи билан Вьетнам халқи улуғ дўстлиги ва жанговар бирдамлигининг ёрқин ифодасидир, деб таъкидлади.

Лаос ватанпарварлик фронти делегациясининг бошлиғи ватанпарварлик фронти Марказий Комитети доимий комитетининг аъзоси Нухак Фумсаван ҳам яқинлашаётган байрам муносабати билан йиғилиш аҳлига табриклар айтди.

Якдиллик билан резолюция қабул қилинди. Резолюцияда ВДР территорияси яна бомбардимон қилинаётганлиги, АҚШ империалистларининг бошқа агрессив ҳаракатлари қатъий қораланди.

(ТАСС).

АҚШ ВДРНИ ШИДДАТЛИ БОМБАРДИМОН ҚИЛИШНИ ЯНА БОШЛАБ ЮБОРДИ

ХАНОЙ, 19 декабрь. (ТАСС). Қўшма Штатлар Вьетнам Демократик Республикаси пойтахтини яна бомбардимон қила бошлади. Ханой радиосининг хабар беришича, 19 декабрга ўтар кечаси Америка авиацияси Ханой атрофига 9 марта ҳужум қилган.

Шаҳарнинг шимолий ва Шимоли-шарқий районларига, шунингдек унинг атрофларига асосий зарба берилди. Уй-жойлар вайрон бўлди, қурбон бўлганлар бор.

Осмон ҳужумидан мудофаа қисмларининг ўти билан учта «В-52» стратегик бомбардимончи самолёт ва бир нечта «Фантом» самолёти уриб туширилди.

АҚШнинг ҳарбий самолётлари кеча ва бугун Хайфон портини бомбардимон қилди. Америка авиацияси Хайфоннинг денгиз бўсағаларини қўшимча равишда миналаштирганлиги бу ерда маълум бўлди.

ВАШИНГТОН, 19 декабрь. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикасига қарши осмон урушини яна кенг кўламда бошлаб юбориш тўғрисидаги фармойишни АҚШ президенти берди, деб айтди Оқ уй вакили. Президентнинг фармойиши, деди вакил, унинг 8 майда сўзлаган нутқига мувофиқ бўлиб, бу сиёсат «тартибга солинмагунга қадар давом этади», деди вакил.

ПАРИЖ, 19 декабрь. (ТАСС). Вьетнам масаласи бўйича Париж кенгашидаги Вьетнам Демократик Республикасининг делегацияси Америка авиациясининг Ханой, Хайфон ва Вьетнам Демократик Республикасининг бошқа шаҳарларига Америка авиациясининг ҳужумлари яна бошланганлигига қарши норозилик билдирди ва АҚШ ҳукуматининг ВДР портларини миналаштиришни тиклаш тўғрисидаги қарорига қарши норозилик билдирди.

«Биз бир неча марта айтганимиздек, деб таъкидланади баёнотда, Никсон маъмурияти тинчлик тўғрисида гапиради-ю, аммо урушни давом эттираверади. Бу — Америка томони жиддий музокаралардан нима учун бош тортаётганлигининг ўзининг шахсий мажбуриятларига эътиборсиз қараётганлигининг, ўзи қатъий деб тан олган битим текстни ўзгартиришни талаб қилаётганлигининг сабабларини тушунтириб беради.

Бу ҳаракатларнинг ҳаммаси, деб таъкидланади баёнотда, АҚШнинг урушни кучайтиришга бўлган хоҳишидан, уни «вьетнамлаштиришни» давом эттиришдан ва Жанубий Вьетнамда янги мустамлакачилик уруғини сочишга бўлган хоҳишидан далолат беради.

ВДР делегациясининг баёнотида Вьетнам халқининг Камбоджа ва Лаосдаги қардош халқлар билан биргаликда Ҳинди-Хитой халқларининг асосий ҳуқуқларини таъминлаш учун агрессорларга қарши курашни давом эттиришга бўлган азми-қарори таъкидланади.

Редактор ўринбосари
Х. ЕДГОРОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 11.15 — ТОШКЕНТ. 11.35 — Бадиий фильм. 12.55 — МОСКВА. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган тантанали қўшма мажлиси. (Кремлнинг Съездлар саройидан олиб кўрсатилади). 20.00 — ТОШКЕНТ. Ахборот. 20.20 — Концерт. 21.00 — МОСКВА. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган тантанали қўшма мажлиси (репортаж). 22.00 — Байрам концерти (Кремлнинг Съездлар саройидан олиб кўрсатилади). 01.30 — Хоккей: СССР—ШВЕЦИЯ. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 13.00 — Рюбецалга йўл (бадиий фильм). 17.50 — Болалар учун кўрсатув. 18.25 — Нонни тенг бўламиз (бадиий фильм).
19.30 — Беш йилликнинг энг яхши кашфиётлари телеконкурси. 20.00 — МОСКВА. Учмаган қўр. (бадиий фильм). 21.00 — КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган тантанали қўшма мажлиси (репортаж). 22.00 — Байрам концерти. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. Музикали кўрсатув. 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.50 — Кўҳна мачитдаги тўқнашув (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/XII да Спартак, 22/XII да Хореография билим юрти ўқувчиларининг концерти, 23/XII да Майсаранинг иши.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/XII да Ҳалима (билетлар сотилган), 22/XII да Фарғона тонг отгунча (билетлар сотилган), 23/XII да Менинг жаннатим.

КИНО

Ҳур қизлар (2 серия) — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 12, 2.30, 3.30 минут, кеч 6, 7.30 минут ва 9 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 2.30 минут, кеч 6 ва 9 да), «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз 12, 3.30 минут ва кеч 7 да).

Булутларни қуч — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 12, 3, кеч 6. ва 8.45 минутда), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11, кундуз 2, 5 ва кеч 8 да), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3 кеч 6 ва 9 да).

Қора фаришталар — «ВОСТОК» (тоқ соатларда), «МОСКВА» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 9 да).

Музикачининг синглиси — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

Кафтинг ҳарорати — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Гойя ёки билишнинг машаққатли йўли — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 2,5 ва кеч 8 да).

Даурия — «КЎКЧА» (кундуз соат 12, 3, кеч 6, ва 8.45 минутда).

Ёшлар — ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11.30 — 2.30 минут, кеч 5.30 ва 8.30 минутларда).

Оловнинг бўйсундирилиши — «ДРУЖБА» (кундуз соат 2.15 минут, 5 ва кеч 8 да).

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА
23, 24 ДЕКАБРДА
РЕСПУБЛИКА «БИЛИМЛАР УЙИ»ДА
Ўзбекистон ССР пул-буюм лотереясининг 6-чиқарилиши бўйича
ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ
Тираж эрталаб соат 10 дан бошланади.
Кириш бепул.

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
«Средазавтоматика» тресты ДУШАНБА ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬ ЗАВОДИНИНГ
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ЦЕХИ
«Орбита», «Искра», «Раса», «Рось», «Вега», «Электроника», «Элка-22», «Зоемтрон-220» типларидаги электрон-клавишли ҳисоблаш машиналарини гарантиядан сўнгги ремонтини бажаришини ва техника хизматини кўрсатишини
БИЛДИРАДИ
Мурожаат учун адрес: Тошкент-115, «Чилонзор» массиви, 6-квартал, «Россия» шаҳарчаси, телефонлар: 77-67-87; 77-68-35.

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ КЕЧКИ-СИРТҚИ ҚУРИЛИШ ФАКУЛЬТЕТИДА ЎҚИЙДИГАН СТУДЕНТЛАРНИ 22 ЯНВАРДАН ҚИШКИ, ЛАБОРАТОРИЯ-ИМТИҲОН СЕССИЯСИГА
ЧАҚИРАДИ

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✦ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. 296. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 15511.